

EDINOST

Izjava vsak dan zjutraj, tudi ob udeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Dopoln naj se pošilja uredništvu. — Nefrankljani pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. — Lastnik konsorcijskega lista „Edinosti“. — Tisk: tiskarna „Edinosti“, vpisane zadruge z omejenim poročilom, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 3120, pol leta K 1560, tri mesece K 780, za nedeljsko izdajo za celo leto K 620, pol leta K 360.

Posamezne številke po 8 vin, zastave 10 vin. Oglašje se računajo na milijone v širokosti ene kolone. Cene: oglašje trgovcev in obrtnikov po 10 vin, oglašje zdravstvenih, poslovalnic, vabil, oglašje denarnih zavodov po 30 vin, oglašje v tekstu lista do peti vrst K 20.— vsaka nadaljnja vrsta K 2.—. Malo oglašje po 6 vin, beseda, najmanj po 30 vin. Oglašje sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačanje se izključno le upravi „Edinosti“. Plača in toži se v Trstu. Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ul. sv. Frančiška št. 30. Poštomatni računi št. 341.652.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.
DUNAJ, 21. (Kor.) Uradno se razglasi: Na italijanski fronti je povzročilo obojestransko polzvedovalno delovanje več bojnih delanj. Jugovzhodno Morija se v noči na bliskovito nedeljo oddeiki ogrske pehote vdrl v sovražne postojanke. Ob jezeru Loppio, pri Asiagu in na Sasso rosso so bile italijanske patrulje odbite. Pri Fenerju so bili močnejši sovražni polzvedovalni oddeiki vrženi s protisunkom. Pri Capo Sile so nam iztrgali Italijani en sprednji jarek.

C. in kr. letalska stotinja št. 14 je sestrelila dne 19. t. m. štiri sovražna letala, ki so padla vsa na naša tla.

Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO.

BEROLIN, 21. (Kor.) Veliki glavni stan javlja: Z zapadno bojišče. — Kemmel je bil večerli zopet cilj močnih sovražnih napadov, ki so se kravo izjalovili. Branilci gore Kemmel so izlovali popoln uspeh. Na fronti od Voormezele do zapadno Dranouterja je uvelod pehotne napade silno močen topovski boj. Glavni sunek je bil naprjen proti gorci Kemmel in zapadnemu pobočju. Sprednje francoske čete so udarile v več valovih. Pehotni in topovski ogenj sta izjalovila sunek in prisilila sovražnika, da se je umaknil z najtežjimi izgubami. Krajevni vdori v naš lišaji pas so bili s protinapadi zopet vzpostavljeni. Vzhodno Lokerja se še drži zelo francosko gnezdo. Angleske divizije so bile po izpodbah ujetnikov pripravljene v tretji črti. Ker niso imeli Francozi nobenega uspeha, sploh niso prišle na vrsto. Zvečer in tekom noči je dosegel topovski boj večkrat zelo veliko silo. Novi sovražni napadi iz Lokerja in pobočni delni sunki severovzhodno Lokerja so bili odbili.

Na južnih bojnih frontah je bil dan razmeroma miren. Močen ogenj je bruhal na naše baterijske postojanke in zadnje kraje na obeh straneh reke Lys, posebno v zvezi s krajevinami pehotnimi boji severozapadno Mervilla. Zvečer se je tudi pri Bucquoy in Hebuternu, južno Villers Bretonneux in ob Avri zabucno povečal topovski boj. Na ostali fronti nič novega.

V zadnjih treh dneh je bilo sestreljenih 59 sovražnih letal in 3 privezni baloni. Poročnik Löwenhardt je izloval 24. narednik Runey 21. letalsko zmagalo.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

20. majnika. — Delovanje naših patrulj pri Montellu in številnih sovražnih polzvedovalnih oddelkov, ki so bili gladko odbiti. Med Adizio in Asticom slabotno streljanje. Z naše strani uspešno koncentrično stopanje v dolini di Sole in vzhodno Liserja. Pri Capo Sile je ob 9 zvečer eden naših napadalnih oddelkov v srečnem sunku zavzel več sovražnih jarkov. Sovražnik je izvršil močen protinapad, ki je bil gladko odbit in je stal sovražnika mnogo žrtev. Naši in zavezniški letalci so bili jako delavni. Vojaški cilji v suganski dolini so bili obmetani z bombami. Sedem sovražnih letal je bilo sestreljenih. — Albanska fronta: Med Osumom in Devolljem so pričele naše čete v tesnih stikih s sovražnimi silami v noči 15. t. m. protinapad proti severu in so premagale pri tem trdovratni sovražni odpor in velike terenske tekočice. Dne 18. t. m. smo dosegli fronto Cernavoda-Ostravica.

Francosko poročilo.

19. majnika zvečer. — Na zapadu razven topovskega delovanja severno in južno Avre nič novega. — Balkanska fronta: Slabotno topovsko delovanje na vsej fronti razven zapadno Ohridskega jezera, kjer so sovražne baterije obstreljevale Podgradec in Musilino. Pri Homondosu ob Strumi so poglne grške patrulje neki sovražni oddelki v beg. Zapadno Korice, med Osumom in Devolljem, so izvršile francoske in italijanske čete dne 15. 16. in 17. t. m. s polnim uspehom vrsto akcij, ki so imele namen, da se odstranijo razni zadržki. Kljub zelo velikim težkostim in kljub močnemu odporu sovražnika, ki je izvršil ponovno protinapade, so dosegli francoski in italijanski oddelki vse cilje. Tekom akcij so mnogo pripomogli k sijajnemu uspehu naši letalci. Ujeti smo množino sovražnikov. Naše napredovanje je doseglo v sredini globočino 20 km.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 20. (Kor.) V vodovju krog Anglije so potopili našli podvodniki zopet 6 parnikov in dve jadrnici, skupno 21.000 ton.

CARTAGENA, 20. (Kor.) Nemški podvodnik „U 29“ je prispel poškodovan v pristanišče. Obhlasi so odredile interniranje ladje in moštva in odstranitev brezlične postaje.

Wilson za vojno.

LONDON, 20. (Kor.) Predsednik Wilson je imel na neki slavnosti na korist Rdečega križa govor,

PODLISTEK.

Pustolovčevi zapiski.

Roman. Iz francoskega prevedel A. R.

—O! — je zamrmral. — Saj ne more biti res. Moj Bog, bodi usmiljen z menoj!
Vstal je in poizkusil hoditi; toda noge so mu odpovedale. Pismo mu je zdrknilo iz roke. Zasil je po vratu in obrazu vse do čela. Usta so se mu nakrenžila in oči so se mu zastirle kakor s koprno. Raztegnil je roke, kakor bi iskal opore in bi je ne mogel najti, potem pa se je zgrudil na tla in podrl tudi okroglo mizico, ob kateri je zadel z glavom.
Marki Froid-Montel de Bassetterre, zadnji svojega reda, je izdihnil za kapjo.
Pismo, ki ga je Luiza par trenutkov po očetovi smrti pobrała ob njegovem mrtvem truplu, se je glasilo:
»Gospodičina!
Prosim Vas, da pridete jutri točno opoldne sama

Iz Zagrebu.

tekem katerega je naglašal, da je naša prva dolžnost, da zmagamo. Odklanjamo vse neodkritosrčne približevalne poizkuse, ker poizkusa doseči sovražnik s tem proste roke na vzhodu in uresničiti osvojevalne načrte. Vsak predlog glede sporazuma na zapadu vsebuje pridržek glede vzhoda. Ako hočemo imeti sovražniki mir, naj naznanijo svoje pogoje. Mi smo svoje že naznanili.

CESAR KAREL V CARIGRADU.

CARIGRAD, 19. (Kor.) Po prihodu Nj. Veličanstva cesarja Karla in cesarice Cite s spremstvom so bili sprejeti vsi na kolodvoru od sultana, njemovega skupnega dvorjanstva, kedva egiptovskega, velikega vezirja z vsemi člani kabineta, dvornimi in državnimi dostojanstveniki, šefa zvezne diplomatične misije, generalitete in častniškega zbora. Pozdrav obeh monarhov je imel značaj velike prisrčnosti. Po predstavitvi k sprejemu doslihi dostojanstvenikov se je nadaljevala vnožna palača Vildiz. Zbrana množica občinstva je prišla k cesarju dvojici prisrčne ovacije. Pot se je izvršila pod pravim deževjem ovatek. Kreplj nastop in simpatična oseba monarha in očarovalca miloba cesarice so osvojili cesarji dvojici vsa srca oficijelne sveta in ljudstva. V obsežnih poročilih sprejema ne najdemo turški listi dovolj besedi, da naglašajo majestetičnega in vplaškega nastopa ter milostno ljubeznivost cesarja.

Zvečer je bilo mesto slavnostno razsvetljeno. **CARIGRAD, 20. (Agence tel. Milli.)** Po zaletku je obiskal sultan Nijli Veličanstvi v palači Vildiz in podčeli cesarju in kralju maršalsko čast in mu je osobno izročil sabljo.

RAZDELITEV ČESKE V OKROŽNA GLAVARSTVA.

DUNAJ, 20. (Kor.) Dne 19. t. m. so bile v glavnem zakoniku objavljene ministrske naredbe glede okrožnih vlad na Češkem. Te naredbe, ki se gibljejo popolnoma v okviru od vlade ponovno zastopane programa, odredajo stalno nameščanje 12 uradnikov na Češkem, izven sedeža namestništva, ki jim bo poverjeno oskrbovanje namestniških poslov v imenu namestnika. Imeli bodo naslov »okrožni glavari«, ozemlje, na katero so razteza njihov delokrog, pa »okrožje« in njihovu vodstvu podrejeni urad »okrožna vlada«.

Prve okrožne vlade bodo ustanovljene 1. januarja 1919. v Litomečah za okrožje Litomečice in v Kralji Vinogradih za okrožje Praga in okolica. Okrožnim glavarjem bo za njihovo uradovanje v splošnem odkazan oni stvarni delokrog, ki pripada po obstoječih zakonih in navedbah namestniku, posebno nadziranje podrejenih oblasti in organov, izdajanje uradnih odredb in kompetenca za odločevanje v drugi stopnji. Namestnik ohrani višje nadzorstvo nad poslovanjem okrožnih vlad. Vrh tega je neposredno podrejen namestniku kraljevo glavno mesto Praga s sosednjimi občinskimi političnimi okraji: Karolinska zemlja, Kraljevi Vinogradi, Smihov in Žitkov — bodoča velika Praga z okoli 600.000 prebivalcev.

Iz raznih najnujnih vzrokov je sestavitev okrožnih vlad mogoča le stopoma. Saj gre tu vendar za ozemlja, ki so po obsegu in prebivalstvu enaka manjšim in srednjim avstrijskim kronovinam in jih deloma celo prekašajo. Tako bo štel po ljudskem številu z 1.1910 Trutnov, najmanjše okrožje, okoli 270.000, Budjevice 325.000, Časlav 359.000, Tabor 404.000, Plzeň 415.000, Pisek 417.000, Liberec 526.000, Jičín 528.000, Praga in okolica 663.000, Heb 676.000, Kraljevi grad 701.000 in Litomečice 782.000 prebivalcev.

Ustanovitev tako važnih uradov zahteva obsežnih upravno-tehniških odred in je odvisna od raznih osebnih vprašanj. Pri vprašanju, kdaj naj se ustanovi kakšno okrožna vlada, prihajajo vrh tega v poštev vprašanje nastanitve uradov in stanovanja uradnikov. Ker so v tem oziru pogoji v okrožjih Praga in okolica in Litomečice najugodnejši, bodo s pričetkom prihodnjega leta ustanovljene tamkaj prve okrožne vlade. S prenosom velikega dela namestniških poslov na okrožne glavare naj se olajša poslovanje politične uprave. Kraljestvo Češko je eno največjih, enotno organiziranih upravnih ozemelj kontinenta. Obseg dežele, znatno število prebivalstva, izredni razvoj in vsestranost gospodarskega in narodnega življenja otežujejo namestništvu pripadajoče naloge in politično upravo tako, da je moralo postati načelo osebnega vodstva in odgovornosti namestništva za skupno poslovanje, le fikcija.

Ako se zato upoštevalo te razmere, je bilo samoočebno umilivo, da je bilo treba napraviti polzkuš, da se od pomore tekočic, ki nasprotujejo politični upravi na Češkem, z ustanovitvijo okrožij.

Ogroževanje narodnih manjšin iz določb naredb je nemogoče. Okrožna razdelitev v kraljestvu Češkem tvori v bistvu prvi korak, ki naj pripravi razjasnitev in ozdravljenje razmer predvsem na polju politične uprave.

PROSIMO RABLJENEGA PERILA IN KRP ZA NAŠE UBOGE RANJENCE. — ODDA NAJ SE V »NARODNI DOM«.

v tuilijski vrt. Pri tretjem drevesu na levi strani drevoreda des Feuillants Vas nagovorijo sromašno oblečen človek z besedami: »Usmilit se ubogega starega človeka! Temu človeku izročite šest bankovcev po tisoč frankov. Če se ne odzovete temu pozivu, ali pravzaprav ukazu, izva še jutri gospod marki, Vaš oče, da ste že leto dni ljubica podlega tatu, ki se je hotel poročiti z Vami pod napačnim imenom Marciala de Preulka in s katerim imate otroka, katerega ste 18. marca porodila v hiši babice Labrador v Parizu. Allice de Santé št. 2. Če pa izročite šeststotisoč frankov onemu človeku, ne boste nikdar več čula o pisecu tega pisma; to Vam prisegam kot pošteniak. Ne pomaga Vam nič, če stvar ovadite policiji ali če ne pridete sama; v tem slučaju bi ne dobila nikogar, pač pa bi Vas zadelo strašno maščevanje.

Ko je prečitala to pismo, se je nesrečne Luize polastila strahovitost, le predobro utemeljena misel. Očitila si je, da je ona kriva očetove smrti, in ni hotela preživeti svojega neprostovoljnega zločina. Udarila je s tako silo ob steno, da je izbruhla za-

vest. Ko se je zopet osvestila, je ležala v hudi mrzlici. Šest mesecev so dvomili zdravniki, da ji rešijo. Končno pa je vendar zmagała njena življenjska sila.
Vzajala je po očetu, a odgovarjali so ji samo s solzami.
Bila je sirota in sama na svetu.
Sedemnajst let po teh dogodkih, torej v letu 1820., je vladal v Bassetterrovi palači velikanski hrup.
Številni delavci so podirali stene, napravljali vrata ali pa postavljali postelje po dvoranah, kajti gospodična de Bassetterre, ki je na vsak način hotela popraviti edini pregrešek svojega življenja, ni celih šestnajst let niti enkrat zapustila svojega stanovanja. Živela je sama zase in pobočno kakor svetnica. Vse svoje velikaškov imetje je porabljala le za lajšanje bede in ubožstva. Zavračala ni nobene prošnje, in imela je tolažbo za vsako bol in pomoč za vsako trpljenje.
Vendar pa je v svoji plemeniti duši mislila še vedno, da še ni dovolj pokore za njun pregrešek.

Manifestacije v deželni gledališču, o katerih sem vam poročal v večeršnjem pismu, so se vršile ob srditem vsklikanju proti frankovcem. To treba naglasiti. Tem pokvarjenim elementom se dozdveda, da bi mogli zopet priti do kakke veljave, ipak so začeli siliti v ospredje in obračati pozornost na se. Ker pa se ne morejo sklicevati prav na ničesar, kar bi bili storili na korist naroda — ker so marveč to korist vedno podrejali svojim osebnim in koristim svoje klike, ker so bili v ta namen vedno v službi nasprotnikov naroda — ker so vedno podirali, kar so drugi zidali, ker so vedno najluteje preganjali tiste, ki so delali s pošteno voljo in poštenimi nameni: jim seveda tudi sedaj, ko bi se hoteli zopet potopiti nekoliko v ospredje, ni na razpolago drugo oržje, nego tisto, ki so se ga vedno posluževali in ki najbolje služi — Budimpešti! Od tam gori pričakujejo frankovci — plačila.

Zato jih narod označa in zaničuje kot izdalce. Denuncijantstvo je njihova armatura. Nagnusneji denuncijantki so bili tudi njihovi govori pred nekoliko dnevi v hrvatskem saboru...! Ali, to poi so izzvali vihar, kakršnih je malo beleži zgodovina našega na burnih dogodkih sicer bogatega sabora. Ali ta vihar so izzvali — proti sebi!

Zapustil jih je Radić — zapustilo jih je še tisto malo število poštenih, ki so jih omamljali ti peklenški elementi: sedaj, ko frankovci tako očitno razkrivajo svoje karte in se tako brez sramu producirajo kot brezvestni denuncijanti... Kar je poštenega, jih zaničuje. Pa tudi hrvatski vlad se je sedanjosti zastudilo in ban Mihalović se je v seji sabora dne 15. maja odločil, da je zadal frankovstvu grozen, uničevalen udarec. Dvignil se je, potegnil iz žepa dokument, podpisan po dveh frankovskih kaporijonih — dr. Franku in dr. Hrvatu! — V tem pismu sta zahtevala v imenu svoje stranke od madžarske vlade, naj odpravi parlamentarizem na Hrvatskem in naj uvede vojaški komisarjat!!!

To razkritje je zadelo zbornico kot silna bomba. Nastal je strašen vihar proti frankovcem pri vseh drugih strankah. V prvi hip so bili ti kar omamljeni, iz sebe. Potem so se umaknili na posvetovanje; a potem, povrnavši se v zbornico, so priznali, da tak dokument obstoji, samo da ne vedo, kateri da je. Tedaj je vskliknil dr. Petričić: Torej je več takih dokumentov!

Tu imate torej te frankovce — te hijene v sloveški podobi, te krvnike, ki jim ni bilo dovolj, kar so zločinski napravili začetkom volne: še bi se jim hotelo ubijanja in večanja! Mi bi imeli za te ljudi predlog: V Zagrebu so se vršili navali organiziranih lopovskih band. K tem naj gredo frankovci! Edino tja spadajo. To so jim edini — dostojni zavezniki. Nikar pa naj očeščajo in sramote hrvatskega sabora in naroda, ali pa naj se obesijo sami, kakor jim je svetoval dr. Bertić. Sicer pa je bil v saboru predložen predlog dr. Nikolića in drugov, naj se izvoli odbor 7 članov, ki naj preišče delovanje frankovskih poslancev proti ustavnemu stanju v deželi.

Med neodvisnimi jugoslovanskimi elementi vlada od nekoliko časa opravljena animoziteta proti nekaterim voditeljem Starčevićev stranke prava (Milinovec), v prvi vrsti pa proti ljudem, ki urejajo njihov organ »Hrvatsko državo«. Kakor da so jugoslovansko politiko v Hrvatski vzeli v zakup, dajajo tej politiki neko posebno tolmachenje, ki nikakor ne odgovarja intencijam nje propagatorjev in tudi ne željam in ciljem našega troimeznega naroda. — To je dalo povoda nekemu članu bivše hrvatske napredne stranke, da je napisal v »Novosti« članek pod naslovom: »Što nas od njih dijeli«. Čeprav je članek odraž jugoslovanske javnega mišljenja, obžalujemo vendar, da je članek izšel. Ali, ko se je že zgodilo, nam je v dolžnost, da se pobavimo njim. V članku dokazuje pisec potrebo organiziranja neodvisnega srbsko-hrvatskega meščanstva, da se misel narodnega ujedinjenja ne bo kompromitirala in izbrabljala v strankarske svrhe. Pisec konstatuje nadalje izrek Milinovecove poslanca Hrvoja, da je polj Jugoslovanstva samo geografski pojem itd. Napada Milinovec tudi zato, ker v delniškem okraju deluje skupno s — frankovci (kar smo sicer že ožigalsi v zadnjem dopisu). Pak završuje: »To je odgovor tistim, ki tako čisto vprašujejo bivše naprednjake, kaj da jih ločuje še od Starčevićancev? Evo, to jih ločuje: vsa mentaliteta (duševnost), vse razumevanje narodnega edinstva. Starčevićanci so danes še po vsej svoji mentaliteti bliše frankovcem, nego kateri drugi narodni politični grupi, da njihovo umevanje Jugoslovanstva in ozivljanje frankovcev neizogibno vodi zopet k separiranju Hrvatov in Srbov. A to se mora brezpogojno preprečiti!

Na te stvarne prigovore odgovarja »Hrvatska Država« z žaljenj na adresu »Novosti«, listu »Banke Kronfeld in gospoda Blau«. Kot pošteni ljudje moramo nastopiti proti takemu načinu polemiziranja ter reči gospodi, ki jemlje Jugoslovanstvo v zakup, da se varajo, kajti vsa naša jav-

nost ve, da so »Novosti« — čeprav imajo večino delnic te izdavatelske družbe slučajno Zidje v rokah (ki pa, mimogrede rečeno, nikdar in nikakor ne vplivajo na uredništvo, kjer sede pošteti in v narodni borbi izkušeni ljudje) — pisale v jugoslovanskem duhu že pred majniško, zagrebiško in krško deklaracijo! Nervozna gospoda okoli »Hrvatske Države« naj se izvolijo spominjati, da so uredniki »Novosti« propagirali idejo narodnega ujedinjenja že tedaj, ko so se oni (pri »Državi«) še identificirali s frankovci. Mi spoštujemo Starčevićance ravno radi njih evolucioniranja se bolj, nego ljudi, ki so od začetka delovali za to idejo; ne moremo pa dovoliti, da te zadnje tako omalovažujejo in žalijo. Priporočamo jim mirnost, ako jim je do izogibanja polemikam, škodljivim za narodno stvar. Saj vročina še ni tolika, da bi opravečevala tako nervoznost. Sicer pa — brez zamere.

Jugoslovanci.

Razne politične vesti.

In gospod Seidler je — dosteden mož! Na nekem zborovanju v Duhovem na Češkem je nemški poslanec Kuirsch razpravljal o prehranjevalnih razmerah ter je s tem v zvezi omenjal tozadnjih razgovorov z ministrskim predsednikom. Dr. Seidler da je izjavil, da je čul vedno le kritike in očitanja, ali nikakih pozitivnih predlogov. Nemški poslanci da so seveda protestirali proti taki trditvi. Na pritožbo radi cenzure da je menil ministrski predsednik, da se ne more tajiti, da — prosimo, tako je poročal rečen nemški poslanec — klje po Nemčiji ima izrecno politično ost proti državi in vladi! Ali položaj da ni breznamen. Nemški sami da je pičlo odmerjeno! — Mi se sicer čudimo, prav v resnici se čudimo — od kje je vzel g. Seidler toliko poguma za tako izjavo nemškemu poslancem v lice. Toda, še vse drugače nas osuplja po tej izjavi — doslednost gospoda Seidlerja kot avstrijskega ministra! Saj je udano na uslugo ljudem, ko pošiljajo v deželo klice, naplerenje — proti državi! To je zakonitka, ki pa ni zagonetka za poznavačile tiste državniške modrosti in vestnosti avstrijskih ministrov, ki jim njih osebno narodno čustvovanje pomaga preko vse pomislekov in misli na korist države.

»Arbeiter-Zeitung« o političnih odredbah v Pragi. Povodom slavnosti v Pragi je prišlo do državi sovražnih, da celo do dogodkov veleizdajalskega značaja. Tako utemeljuje praška policija svoje odredbe. Glavni corpus delicti so jej, kakor se zdi, bile kokarde Jugoslovancev v narodnih barvah. Tista slavna policija menda ne ve, da so modro-bele-rdeče barve zakonita zastava kranjske dežele, oziroma (v drugačni sestavi) hrvatskega naroda, in ne ve, da so pod temi zastavami naši jugoslovanski polki marširali v boje, v katerih so prelili reke krvi za — državo. Sedaj pa so veleizdajala edino zato, ker slavna policija potrebuje pretvež za persekucije. »Arbeiter-Zeitung« pripominja: »Kaki dogodki so bili to, nam policija ni povedala. In označbo z »vleizdajalskimi« ne more po prekomerni rabi te besede računati na utis. In jasno je tudi, da ti »dogodki« — pa naj so bili kakršnikoli — niso bili odločilni v praških dneh. Mišljenje je bilo, ki je navdajalo ta slovanski stesane — mišljenje, ki niti ne potrebuje besed, ker govori že samo po sebi. Čehi so sedaj, kakor znano, na slabem glasu in že občevalje žnjimi zadostja, da pride kdo pri »merodajnih faktorjih« na slab glas. Toda, ta slab glas Čehov ni oviral, da ne bi se bili nemški narodi nepravostno drenjali, da se sestajeno s Čehi in se izjavijo solidarne žnjimi — pred vsem v nevolji proti sedanjim državi. Saj je bila le kulturna slavnost in gotovo ne bi bilo padlo v oči, ako ne bi bili prišli. Ali — hoteli so priti. Bilo je pač v ideli strmenja narodov Avstrije, ki se čutijo zatirane in oskodbane. V tem pogledu je pomembno, da so se dali zastopati tudi narodi, ki jih sicer ob takih prilikah ni bilo videti. N. pr. Poljaki in Italijani. Da Poljaki, ki so došli, ne prezentirajo poljskega kluba — kakor se to naglašava v tolažbo nemškimi, parlamentarno večino iščejo strankam — to utegne biti resnično. Gotovo pa je, da s svojim obiskom veliko bolj izražajo razpoloženje poljskega naroda, nego pa poljski klub. Pomembno je tudi italijansko zastopstvo, v katerega imenu je poslanec Conci naglašal na slavnosti, da nobena stvar ne združuje tako kot skupna nesreča, enaka pretrpljena preganjanja. Ni težko razumeti, da narod, ki se je moral vedno potuhnjavati, ki je bil skozi štiri leta zlostavljan, potuhnjavati, ki je bil skozi štiri leta zlostavljan, lise prve prilike, ko more svobodno govoriti, in da njegov govor veča skupno navdušenje. Toliše zmerjajo sedaj z veleizdajalci, da ni nobeno čudo, če se sestajajo in ugovarjajo, da jih vendar le — ni malo! Borne policijske odredbe morejo prijeti »dogodke«, ali mišljenje ne morejo do živega. In istotako ostaja, če tudi močnici na Dunaju nočejo čuti tega, ter menijo, da spravljajo s sveta s tem, da označajo z veleizdajalstvom. Vsi ti narodi nočejo imeti nič opraviti s sedanjo avstrijsko državo. Občutiljo je kot zaručanje njihovih narodnih idealov, in vsi so uverjeni, da se njih ideali izkazujejo kot močnejši. Kaka otročja bedastoča je to, če se misli, da to globoko in močno vrenje, to deročo reko narodnega čustvovanja, potolažijo z odredbami praškega policijskega ravnatelja! Te odredbe donajajo le narodnem ognju — nove hrane!

Zanimljivost izza kulis dunajskega časopisja. Pod naslovom »V tuji službi« je konstatiral te dni dunajski tednik »Sonntag«, da je na Dunaju nekaj mnogo čitanih listov, ki so v zadnjem času nekakšno izpremenili svojo smer. Pred so šli z vsako vlado čez drn in strn in nikdar niso našli besede graje za kako vladno odredbo. Sedaj pa napadajo vladu, ali odkrito, ali prikrito. To izpremembo — prepričanja je pripisovati dejstvu, da so kake korporacije ali osebe — ki pa ostajajo skrite za kulisami — gospodarsko stran onih listov dobile v svoje roke. Često se dogaja celo, da uredniki sami ne vedo prav, kdo je njih pravi gospodar. Pa tudi čitatelji nia ne izvedo pravega namena te izpremembe v posesti. Polagoma se je naj se z novo tendenco seznanjajo in — spriljzajo. Zal pa — pripominja rečen dunajski tednik — da ni možno odklanjati suma, da igra tu inozemski denar svojo vlogo! Niso več avstrijski interesi, ki jim služijo ti listi. Vplivajo naj marveč na javno mnenje, da se bo ozrevalo za tuje interese. Čita-

telj niti ne opaža, da mu njegov list »pod staro krinko predlaga program, ki zatajuje blagajo lastne domovine ter zastopa le koristi kake inozemske interesne grupe« — Tednik »Sonntag« je imel menda pred vsemi pred očmi znani »Fremdenblatt«, ki je dostej po pasje zvesto služil vsakemu režimu in vsakemu državniku; nedavno temu pa je prišel v oblast drugih — žepov in je napovedal, da bo odsejal pač še služil vnanji, da pa bo pobjal notranjo politiko, ker mu je premano nemška. Čudovita je moč žepa! Pri dunajskem časopisju izpremenja celo — uverjenje. Nu, nekaj taknega se je zgodilo tudi pri listu »Zeite«. Govorilo se je in dolgo je res vsa pisava lista kazala na to, da hoče pripravljati drugačno orijentacijo v Avstriji, nega jo zastopa stara grešnica in strahovalka vseh avstrijskih vlad »Neue Freie Presse«. Ljudje so čitali »Zeite« z zanimanjem, ker je izpregovorila marsikako besedo oistre kritike na avstrijskem sistemu in si je ohranjala vsaj neko mero objektivnosti v presojanju političnega in narodnega metea v državi. Pred par meseci pa se je raznesel glas, da preide ta list v drugo last...! In res, od tedaj je postajal ta list približno istotako odločen, kakor je »Neue Freie Presse«. Eklatantno nam potrja izpremembo v »prepričanju« članek, ki ga je priobčila te dni »Die Zeite« pod naslovom »Krivi zaključki«. Polemizuje proti argumentaciji: »Če se celo tako zaostali narodom kakor so Esti in Leti priznava narodno-državno samostojnost, s kako pravico naj bi odrekli enako mero tako naprednemu narodu kot Čehi?« — Po »Zeite« je to povsem »krivi zaključek«. Rusija da ni razpadla zato, ker so nje »obrobni narodi« zahtevali samoodlobo, marveč so jo reklamirali je te potem, ko je Rusija razpadla. Iz tega izjavja »Zeite« svoj zaključek: da pravica do samoodlobo ni nikako »ravno pravo narodov«, ki bi se moralo splošno priznavati, ampak da je le zgodovinska posledica edino le v ruskem slučaju. Nobeni državi da ne prihaja na misel, da bi iz tega slučaj izvajala splošno veljavno teorijo, ki bi morala dovesti do razpada vseh državnih redov! — Potem pa prijemlje trdo »naše domače navduševalce« za samoodlobo narodov, ki da trajajo svoj krivi zaključek celo tako daleč, da se ne sklicujejo samo na pretvezne zgodovinske pravice narodov, ampak kličejo na pomoč tudi moderno demokracijo! Za tem pa je vendar tako milostna, da priznava narodom pravico do odločanja, kako naj se država vlada; nikakor pa ne more vsak narod odločati, ali naj pripada k tej ali oni državi! Demokracija da je ljudsko, ne pa pravo narodov, in nobena demokracija, tudi najmočnejša, da ni močnejša nego geografija in zgodovina. Historične državne zveze da ni možno razbiti teoretično, kakor menijo fantasti, ampak razbiti da jo more le velika vojna nesreča, kakor se je to zgodilo Rusiji. Slučaj z Avstrijo — tako zaključuje — stoji drugače! Kratkim smisel mnogih besed je torej ta, da »Zeite« odklanja moderniziranje in demokratiziranje države, da torej plava v vodah starih avstrijskih režimov in zahtev nemškega radikalizma. Ničesar naj se ne izpremeni pri nas vžle vsem velikim naukom sedanje vojne, vžle velikim idejam, ki jih je porodila in vžle dejstvu — jasnemu vsakomur — da so te ideje neodklonljive! Vse naj ostane, kar in kakor je bilo doslej, edino zato, ker — je bilo! Ali ni zapisala »Die Zeite« s tem najhujši in najusodnejši — »krivi zaključek«? Tisto priznavanje pravice narodov do vpliva na vladanje države je pač le — o tem smo uverjeni — figuro perio, ki arabeska v dekorativne svrhe, ki naj malce prikriva novo tedenco lista — izpremembo njegovega »prepričanja«. Pa tudi, če smo tako odjenjivi, da si usvojimo ideologijo dunajskega lista, pa mu moremo staviti usodno vprašanje: kdaj je so avstrijski režimi priznavali narodom pravico do odločevanja o vladanju države, o smereh nje politike? Ali niso marveč vedno prezirali njih in njihovo voljo? Kako bi bilo mogoče drugače priti tako daleč, da sta edino le dva naroda v monarhiji izključno gospodujoča? In sicer naroda, ki sta odločna nasprotnika vsakemu političnemu uveljavljanju drugih narodov, ki celo vsak tak pozikuz označata kot veleizdajalci! Ali ne zahtevalo tisti, za katerih lepe novice — in inozemske, je rekel »Sonntag« — piše sedaj ista »Zeite«, naj ostanejo narodi tudi nadalje brezpravnji, brez vsakega vpliva na politične smeri države? Ali ne zahtevajo, da ostani država tudi nadalje malik, idol, ki mu morajo narodi žrtvovati vse svoje? Ali je tudi to historična pravica države, da je napram svojim narodom — krivična, da jim ne dovoljuje svobodnega diha, čeprav hoče biti moderna, konstitucionalna in pravna? Tako tolmachenje razmerja med narodnostno državo in nje državljani je res usoden — krivi zaključek, ki ga delajo tudi sedaj državni močnici in nemške stranke, za katere piše danes — »Zeite«! Da je država priznavala narodom odločevanje o vladanju, ne bi bilo prišlo do današnjih dogodkov in do »krivih zaključkov«, do katerih so prišli narodi, ker hočejo — živeti vkljub vsem »historičnim pravicam države«. Hočejo! In odklanjajo vsako odgovornost za posledice, če bo država še nadalje odklanjala to najnaravnejšo pravico! Na tem ne more niti izpremeniti tudi dejstvo, da se veliki dunajski listi puščajo kupovati od inozemskega denarja, ali pa od denarja krogov, ki jim ni — kakor je rekel »Sonntag« — nič do blaginje lastne domovine, ker so v tujih sirizbah!

Aprovizacijske stvari.

PRODAJA RIB.

Do večerj, v torek, 21. t. m. opoldne so se oddale ribe na 4623 izkaznice, veljavnih za 15489 odmerkov. Od danes dalje je na vrsti odrezek I. do št. 12.000.

Prodaja kuriva.

Ogje, 50 kg. na rdeče izkaznice.</

16) 22. 5. ul. Artisti 4. št. 601—1300 (ob. 16) 22. 5. ul. Voito 2 (84 vin. za kg.). — Novo mesto: št. 1947—2070 (ob. 12) 22. 5. ul. Borevič 13. št. 1—250 (ob. 13) 22. 5. ul. Valdirivo 7. št. 251—1250 (ob. 13) 22. 5. ul. Zaccaria 3 (84 vin. za kg.). — Stara mitnica: št. 2966—3010 (ob. 13) dne 22. 5. ul. Solitari 10. št. 3011—3500 (ob. 13) 22. 5. ul. Madonna 39. št. 3501—3680 (ob. 13) 22. 5. ul. A. Caccia 17. št. 3681—3720 (ob. 13) 22. 5. ul. Piazza S. Sovino (84 vin. za kg.). — Nova mitnica: št. 2346—2745 (ob. 13) 22. 5. ul. Bachi 1. št. 2746—2830 (ob. 13) 22. 5. ul. Scussa 1. št. 2831—3133 (ob. 13) 22. 5. ul. Gelsi 13 (84 vin. za kg.). — Sv. Jakob: št. 4516—4590 (ob. 11) 22. 5. ul. Risorta 17. št. 4591—4630 (ob. 11) 22. 5. ul. Tesa 5 (84 vin. za kg.). — Greta: št. 451—473 (ob. 7) 22. 5. in št. 1—30, 22. 5. (ob. 8) št. 31—450 (ob. 8) 22. 5. ul. Borevič 13 (84 vin. za kg.). — Rojan: št. 1—957 (ob. 8) 22. 5. ul. Borevič 13 (84 vin. za kg.).

Ogle 20 kg. na rumene izkaznice.

Greta: št. 1—152 (ob. 7) 22. 5. ul. Borevič 13 (84 vin. za kg.). — Rojan: št. 201—415 (ob. 6) 22. 5. ul. Borevič 13 (84 vin. za kg.).

Ogle 20 kg. na modre izkaznice.

Stara mitnica: št. 1—1150 (ob. 58) 22. 5. ul. Atma 13 (84 vin. za kg.). — Nova mitnica: št. 1—100 (ob. 58) 22. 5. ul. Toro 14 (84 vin. za kg.). — Sv. M. zgor. št. 151—430 (ob. 59) 22. 5. ul. Rivo 10 (84 vin. za kg.). — S. M. spod. št. 1—323 (ob. 59) 22. 5. ul. Bivo 10 (84 vin. za kg.). — Kladin: št. 1—248 (ob. 58) 22. 5. ul. Poscolo 19 (84 vin. za kg.). — Cologna: št. 1—164 (ob. 59) 22. 5. ul. Molli grande 20 (84 vin. za kg.). — Vrdeli: št. 1—611 (ob. 59) 22. 5. ul. Molli grande 20 (84 vin. za kg.). — Skorklja: št. 1—133 (ob. 59) dne 22. 5. ul. Molli grande 20 (84 vin. za kg.). — Greta: št. 171—350 (ob. 60) 22. 5. ul. Borevič 13 (84 vin. za kg.). — Rojan: št. 1—701 (ob. 60) 22. 5. ul. Borevič 13 (84 vin. za kg.).

Premog (fossile). 20. kg. na modre izkaznice.

Sv. Vid: št. 1—170 (ob. 32) 22. 5. ul. S. Giusto 16 (1'66 K za 10 kg.). — St. 81—230 (ob. 36) 22. 5. ul. Geppa 10 (1'46 K za 10 kg.). — Nova mitnica: št. 81—150 (ob. 45) 22. 5. ul. Ricci 4 (1'46 K za 10 kg.). — St. 151—230 (ob. 45) 22. 5. ul. Toro 14 (1'46 K za 10 kg.). — Sv. Jakob: št. 1001—1145 (ob. 39) 22. 5. ul. Risorta 17 (1'66 K za 10 kg.). — Sv. M. zgor. št. 301—435 (ob. 26) 22. 5. ul. Guardia 9 (1'66 K za 10 kg.). — Skedenj: št. 581—650 (ob. 17) 22. 5. Skedenj 129 (1'66 K za 10 kg.).

Koks. 10. kg. na modre izkaznice.

Nova mitnica: št. 221—330 (ob. 45) 22. 5. ul. Scussa 1 št. 331—440 (ob. 45) 22. 5. ul. Ricci 4 (2'62 K za 10 kg.). — Sv. Jakob: št. 1—170 (ob. 40) 22. 5. ul. Risorta 17 (2'62 K za 10 kg.). — Klabola sup.: št. 201—300 (ob. 36) in št. 1—120 (ob. 37) 22. 5. ul. Rivo 10 (2'62 K za 10 kg.). — S. M. M. spod.: št. 151—323 (ob. 21) in št. 1—100 (ob. 22) 22. 5. ul. Guardia 9 (2'62 K za 10 kg.).

Domače vesti.

Naša tržaška cenzura nam je v zadnjem času postala res naravnost nezamisljiva. Črta in črta nam stvari, ki so jih smeli brez najmanjše bele lise objaviti ne samo nemški, temveč tudi slovenski, praški in ljubljanski listi. Tako nam je zapelnila v večerajšnjem poročilu o dogodkih in Pragi celo iz uradno sporočenega uradnega razglasa c. k. redarstvenega ravnateljstva v Pragi označbo »brev. sovražnih držav«. Dunajski in drugi nemški listi so vsi objavili stvar dobesedno takole: »Das hieratische Verbot des Tragens von Abzeichen und Kokarden in den Farben mehrerer feindlichen Staaten (weiss-blau-rot) wird in Erinnerung gebracht...«. To se čita v nedeljski »Neue Freie Presse« na 10. strani, in dobesedno enako tudi v nedeljski »Zeit« na 5. strani pod naslovom »Staatsfeindliche Demonstrationen in Prag«. In kako se glasi zgoraj omenjeni nemški citat po slovensko? Menda vendar tako-le: »Opazila se na tuuradno prepoved noše znakov in kokard v barvah več sovražnih držav (bela-modro-rdeča)...«. — Kakor je torej razvidno iz tega, je praško c. k. redarstveno ravnateljstvo samo v svojem razglasu navedlo trobojnico »bela-modro-rdeča« za barve več sovražnih držav, in naša cenzura gre ter črta in zapelnila ta uradni razglas. Dosednja nam je seveda tudi črta naša izvajanja, nanašajoča se na dejstvo, da je praško redarstveno ravnateljstvo proglasilo za veleizdajsko belo-modro-rdečo trobojnico, ki je vendar stoletnostna deželna zastava vojvodine Kranjske in obenem obenem priznana slovenska narodna trobojnica. Ravno to smo pisali tudi že tedaj, bilo je menda kmalu po začetku vojne, ko je izšel oni famozni odlok praškega redarstvenega ravnateljstva, ki je tudi »prepovedal« slovenske barve na užigalnih naših CMD. Pisali smo isto tudi še pozneje, tedaj, ko je oni poročnik na rojstni dan pokojnega cesarja Franca Josipa I. leta 1916. dal sneti z našega Narodnega doma v Trstu slovensko trobojnico, s katero smo tržaški Slovenci kot pošteni Slovenci in Avstrijci slavili cesarjev rojstni dan, in je par ur pozneje, na izrecni ukaz najvišjih predstavitev civilnih in vojaških oblasti naša belo-modro-rdeča zastava zopet zapelnila z našega Narodnega doma in se je dotični poročnik na izrecno povelje od zgoraj moral v spremstvu svojega polkovnika priti opravičevati k predstavitelju tržaške Slovenstva za svoj nepremišljeni, naš narodni in državljanski čut skrajno žaljivi čin. Tedaj, v časih najhujšega absolutizma, nam ni cenzura črta razmatranj o naši belo-modro-rdeči trobojnici; danes nam jih pa črta, ko je vendar belo-modro-rdeča trobojnica edina, ki se zastava Kranjske dežele in pa slovenska narodna trobojnica. Če se nam je očitalo prej, da imamo »rusko« trobojnico, je vendar sedaj stvar popolnoma drugačna, saj Rusija ni več naša sovražnica in sploh nima več prejšnje carske belo-modro-rdeče zastave. Druga država pa itak ni imela belo-modro-rdeče barve v tej razporedbi. In še dalje z belimi lisami. Cenzura nam je včeraj tudi črta resolucijo, sprejeto na sestanku zastopnikov slovenskih narodov v Pragi. In to resolucijo je dobesedno objavil ljubljanski »Slovenski Narod« in smo jo mi posneli po tem listu! Kaj naj potem še rečemo o naši cenzuri?

Cehi na delu! Cehi nam podajajo zopet jasen zgled, kako bodi delo za kulturni razvoj in napredek naroda. Smoteno in vztrajno mora biti — neopretržljivo. Cehi ne poznajo presledkov na svojem kulturnem delovanju. Čim so privlačili en kamen v svojo močujočo kulturno stavbo, že grede po drugega. Niso še prav odzveneli zvoki velikega kulturnega slavlja, ki so ga slavili ob navzočnosti drugih slovenskih plemen, še odmevalo v naših srcih zvoki tega velikega kulturnega trumfja češkega naroda — ko se je že sestavil iz zastopni-

kov v to poklicanih korporacij odbor, ki bo nabiral sredstva in pripravil, da tudi češka Moravska dobi dostojen hram češke umetnosti. Odboru načeljuje dr. Kramář. Proglas na češko-slovaški narod zaključuje: »Dokazati hočemo, da se celo v času brezprimernih grozot vojne ne odrečemo vzvišenim narodnim željam in plodnih kulturnih stremeljenj, ki so bila pred 50 leti tako silajno dokumentirana v današnje naše veselje in v bodočo blaginjo vseh plasti našega naroda. Naj živi bodoče narodno gledališče v Brnu!« — Tako vrše Cehi svoje kulturno delo z žilavo vztrajnostjo, podžigano po neizmerni ljubezni in zvestobi do naroda in njegove bodočnosti. In kar je fenomenalno pri njih: pri tem ne poznajo nobenih ovir — ne v časih, ne v razmerah, ne v sovražstvu zlih ljudi. Preko vseh težkot streme naproti svojim ciljem. Zdi se celo, da s težavami, ki se jim stavljajo na pot, še poraščajo njihova ljubezen, njihova volja in energija. Slovenci: učimo se od Čehov. In to moremo tem bolj, ko so nam ravno kar minoli dnevi priredili gotovost, da je ta žilavi, z neodklonljivo silo navzgor stremelji, nobene žrtve ne plašči se narod na naši strani, da je svojo spojil z našo usodo, da hoče biti naš zvesti sobojnik, pa naj že pridejo v bližnji bodočnosti — smo rekli, kaj za daljino in končevajmo bodočnost se nam ni reba bati ob takem zaveststvu. Zato glave po konci in dajmo se tudi mi na delo v trdni veri!

Kocianov koncert je bil za naše tržaško občinstvo dogodek, ki mu ostane nezbrisano v spominu. Sredi vseh nečestit in že skoraj neznesljivih vojnih bridkosti in težav, sredi črne duševne temine, v katero nas je obsodil svetovni bojni vihar, hipoma tak sijajen žarek iz nebesnih višin božanske umetnosti: kakor prerokstvo je naše občinstvo zapuščalo dvorano Narodnega doma po Kocianovem koncertu, neizmerno hvalno veliku umetniku na predragocenem daru, ki mu ga je poklonil v divnih glasovih svojih gosli. Čuli smo Kociana kmalu potem, ko je nastopil svojo prvo umetniško pot po svetu, in že tedaj je moral spoznati vsakdo takoj prvi hip, da ima pred seboj srečnika, ki so mu rojenice začrtale pot v čarobno kraljestvo najčistejše umetnosti in mu nastale do pot s častjo in slavo. Kocianova umetniška potovanja so bila pravcata slavlja, in od koncerta do koncerta — njegova umetniška potovanja so ga vodila po vsem civiliziranem svetu in še daleč preko njega meja — je rastele njegove sloves, je rastele njegova slava. Ko smo ga čuli prvikrat, je bilo na njem, vključ njegovi že tedaj visoki dovršenosti, še marsikaj mladostnega; prekipela je pač še v njem mladost sama, ki še nima one krepke, ustalene volje, katere se globoko, do dna utaplja v tuje mojstrsko delo, a vendar ustvarja potem nekaj samostojnega, s pristno lastno svojo umetniško obeležbo. Kocian je danes popoln mož, popoln umetnik. O njegovi tehniki govoriti bi bilo odveč; zanj sploh ni nikakršnih tehničnih težav in torej tudi nikakršnega premagovanja takih težav. Poslušalec jih ob njegovi igri ni ne opaža. In to je ravno, kar tako visoko povzdiguje Kociana, da na njem ni nič narejenosti, ničesar, kar bi bilo proračunano na zunanji učinek in uspeh, nič tečajnosti, temveč vse je sama po sebi umiljiva najčistejša naravnost. Občutek, ki poje iz njegovih strun v poslušalčvo srce, prihaja tako neposredno, da ob njem izgine vse drugo. Oko je nepotrebnost; poslušalec je treba je ušesa in srca. Kocian je zrel mož, zrel umetnik, a vendar s kako silo udarja iz njega isti mladeniški ogenj prvih njegovih let in s kako prelepo osvetojujočim žarom ožariva njegovo globoko, moško umerjeno mirno resnost! Umetnik, ki je dosegel vrhunec! A še nekaj je, kar ovija zlasti v nas Kociana še v prav poseben čar: Kocian je umetnik svojega naroda, iz katerega je vzrastel in iz katerega je tudi črpal svojo umetnost. Kocianova umetnost je umetnost češkega naroda. Zato pa tudi s tako neizrecno milino, da ljubitelji poje iz njegovih gosli duh češkega naroda v Smetanovi »Iz domovine«, zato nima veliki mojster in učitelj Kocianov, Dvořák, boljšega tolmača svojih umetnikov od tega svojega učenca. Dvořakov koncert v a-molu, ki ga je kot prvo točko sporeda podal umetnik na podelskem koncertu z nedosegljivo dovršenostjo, je bil sijajen dokaz za to. Bach in Čajkovski sta sledila Dvořaku. Če bi govorili o premagovanju tehničnih težav, katerih pa, kakor smo že rekli, za Kociana sploh ni, bi bilo to na mestu ob tej priliki. A kako je sviral, poudarimo to prav posebej, Bachov »andante« in potem Čajkovskega koncert v d-duru, ki pomenja za umetnika na gosli višek dovršenosti! Kot umetnik skladatelj in izvajatelj obenem se je pokazal Kocian v svoji ljubezni »Humoreski« in po njem za gosli prirejeni Sukovi »Ljubavni pesmi«, da je zaključil potem z večno lepo in prav tako neposredno občutno podano Smetanovo »Iz domovine«. Omenili smo že, s kakšnim velikanskim navdušenjem je spremljal občinstvo umetnika od točke do točke. Po končanem sporedu je moral dodati še tri točke, med njimi posebno znano Dvořakov »Humoresko«, a občinstvo es kar ni hotelo zapustiti dvorane in je priklicalo umetnika šestkrat na oder. Dvorana je odmevala od viharnega ploskanja in navdušenih klicov »živio« in »na zdar«. — V mladem našem slovenskem koncertnem pianistu, Cirilu Ličarju, je imel Kocian spremljavalca, kateremu je brezdvomno odprta silajna pot v bodočnost. Med obema bostojl tako tesno umevanje, da je bilo spremljanje na klavirju v resnici vredno dopolnilo velikemu mojstru na goslih. O Ličar pa je pokazal tudi v samostojni točki, izredno težavnem in odličnem umetniškem tehnično spretnost in ugotovitev zahtevajočem Brahmsovem »scherzu«, da imamo v njem rojaka, katerega bo naš narod smel kdaj šteti med svoje najboljšje na glasbenem polju. — Kakor smo izvedeli, se namerava Kocian prihodno jesen vrniti v Trst in prirediti koncert za širše tržaško občinstvo. Da bi le prišel; prepričani smo, da ga sprejme tudi neslovanski Trst v tistim navdušenim spoštovanjem, ki gre njemu, velikemu umetniku. Trstga a sprejme s odprtimi rokami kot poslanca božanske umetnosti!

O Kocianovem koncertu sta objavila »Osservatore Triestino« in »Lavoratore« sijajne ocene odličnih tržaških glasbenih kritikov. Velik umetniški koncert se bo vršil jutri, v četrtek, 23. t. m., v gledališču »Politeama Rossetti« v prid vsem sirotam. Prireditel se bo vršila pod pokroviteljstvom ekselence baronice Lucy Pries-Skejeve. Spored: Tartini: koncert v d-molu: Grave, allegro, cadenze lente. Svira na goslih gđ. Lidija Bullaich; 2. Mozart: arija iz »figarove ženitve«; poje gđ. Gemma Alessandrino; 3. Mayerbeer: arija iz opere »Perorok«, poje ga. W. Gostizza; 4. Iakov: Romanca: svira na goslih gđ. Lidija Bullaich; 5. a) Mascagni: »Amico Fritz«, Catalani: »Wally«, poje gđ. Alessandrino; 6. Halevy: »Zidinja«, poje ga. Gostizza; 7. Mascagni: »Iris«, poje gđ. Alessandrino; 8. a) Cilea: »Adriana Lecouvreur«, b) Mascagni: »Amico Fritz«: poje ga. Gostizza; 9. Halevy: »Zidinja«, duet, pojeta gđ. Alessandrino in ga. Gostizza; 10. Vieuxtemp: Fantazija, svira na goslih gđ. Bullaich. Petje spremlja na klavirju profesorica Avgusta Bassi, gosli pa profesor. Evžebij Curedlich. Vsi umetniki sodelujejo brezplačno. Cene: lože v pritličju 40 K, v prvem redu 24 K, sedeži v pritličju 4 K, vstopnina v lože, in pritličje 2 K, na galeriji 1 K. Vstopnice so v predprodaji do četrta na Corsu št. 1, zvečer pred koncertom pa pri gledališki blagajni. Za šentvidsko šolo in goriske begunce priredi »Marijina družba« pri Sv. Ivanu v »Narodnem domu« predstavo »Junaška demica«. Ker je dobiček namenjen v narodni namen, vabi odbor vse k obilni udeležbi. Vstopnice so v predprodaji v župnišči: sedeži I. vrste 2 K, II. vrste 1 K, stolišča 60 vin.

Jadranska banka v Trstu. Na glavnem občnem zboru Jadranske banke, ki se je vršil 15. t. m., je bilo na predlog upravnega sveta enoglasno zaključeno, da se od čistega dobička podeli 74% (proti 6% min. leta) dividenda t. j. 1 K 30.— po delnici. Istočasno se je zaključilo, da se sedanji delniški kapital od 20.000.000.— poviša, ter je bil upravnemu svetu pooblaščen, da se preskrbi potrebno dovoljenje od kompetentnih oblasti. Fevski zbor Glasbene Matice v Trstu. Danes zvečer točno ob 7 je pevška vala. Ker nastopimo v nedeljo na glasbeno-dramatičnem večeru v slovenskem gledališču, prosim točno in polnoštevilno udeležbe. — Mahkota. Promet voljopostnih zasebnih zavrtkov na voljopostne urade 390, 530 in 650 je ustavljen. Kdo ve kaj? Karel Potončnik, ki je služil pri 27. strelskem polku, se je nahajal kot vojni ujetnik v Sebeniku v kurški guberniji. Kdor bi kaj vedel o njem morda kak iz Rusije se vračajo tovariš — se prosí, da sporoči na naslov: Prunk, ul. Risorta št. 13, v Trstu.

Mestna zastavljalnica. V četrtek, 23. t. m., se bodo dopolnje prodajale na javni dražbi že zapadle dragocenosti, zastavljene na razne prodajne listke serije 141; popoldne pa se bodo prodajali nezahtevni predmeti (razno perilo in oblačila), zastavljeni meseca oktobra leta 1917, na zastavne listke serije 142.

DAROV! — Namesto cvetk na krsto gospe Amiovi iz Sežane, daruje družina Tomaža Zadnik 20 K za šentvidsko šolo. Denar hrani uprava. — Namesto cvetja na prerani grob svojemu ljubljemu bratcu Mihailu Piščancu darujeta Eufemija in Josip Periot v Barkovljah 50 K za bodoči otroški vrtec v Barkovljah. Tvoja mlada žrtve naj primero obilo blagoslov!

— Za šentvidsko šolo daruje g. Onič Fran 10 K. Denar hrani uprava. Popravek. — V večerajšnji »Edinosti« je bila svota, nabrana na blinško nedeljo pri Katalanu za belvedersko šolo, navedena pomotoma napačno. Nabralo se je 50 K (ne pa 80 K).

MALI OGLASI. — Učiteljica nanči govoriti nemško in italijansko v treh mesecih. Ulica Maiolica 17. II. 2211

Gospodinja išče učiteljico za češki jezik. Ponudbe pod »Takoj« na Inser. odd. Edinosti. 2212

Zamenjam fižol za lovsko patrone kaliber 12 in 16. Tudi brezdimni smodnik. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 3188

Radi odhoda prodam zofo, vrelce s tremi plameni, dve svetilki za plin ter Singerjev šivalni stroj. Umek, Tiziano Vecellio 18. 2213

Prodajam nove bele bluze etamila, rastlino ter srebrno zapustnico Ugo Foscolo 18. vr. 12. 2214

Išče se gospodična izveščana v trgovski stroji, ki sposobna za prodajalko v trgovin-jestvin. Večkrat biti vseh treh delnih jezikov. Dobi stanovanje hrano in plačo po dogovoru. — Ponudbe na Kufin Josip, Gorica, Gosposka ulica šte. 11. 2193

Gospa izučena od strokovnjaka, operira kurja očesa in neguje noge. Sprejema od 9 do polnoč v ulici Carradori 9. B 21

Vreče vsake vrste kupuje Babič Fran Molino grande 20. 2017

Deklo za hišna in poljska dela išče grajski baron Marenzi v Odolini, pošta Mate ija. 3183

Vestna učiteljica uč. nemščino in francoščino 12 K mesečno. Ulica Bacchi 3, II. a. srednja vrata. 2206

Ročni mlini za krmno, pšena, riž itd. kateri meljejo vsako krmno na najfinjšo moko, dobavljajo samo edina češka trdnika Jiří Finke Praha II—1957. — Trgovcem veliki popust.

Melisni špirit destilirani iz zelišč po zistemu karmelitancev, izdeluje in prodaja lekarna RAVASINI, Piazza della Stazione šte. 5.

Birma! Velika izbira darov! Birma! CENE ZMERNE! Kupuje in se zamenja zlato in dragocenosti po dnevni ceni LEONE FANO — zlatar — Trst Passo S. Giovanni 1 (Portici di Chiozza prolungati)

SIGORIN

uniči čudovito hitro stenice. Vzorec, steklenica K 4. Večja steklenica K 12. Brizgalnica K 2. Dobiva se povsod. Glavno pošiljalno mesto lekarna k „Nadi“ „Zur Hoffnung“ Pécs Ogrsko.

NADOMESTILO MILA za pranje perila, izborna penica in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoj t. j. 5 kg K 12.—, 1 zavoj z 10 kg K 23.—. Preprodajalci določijo popust pri naročbi celega zabojja 50 kg. Belo mineralno milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoj 32 kosov K 14.—. Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah, la-po dišeti, 1 zavoj 32 kosov K 18.—. Toaletno milo s finim vonjem, roza barva, 1 zavoj 24 vel. kosov K 18.—. Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoj vsake vrste. Izvozna podjetja M. Jünker v Zagrebu št. 33. Petrijska ulica 3, III., telefon 23-27.

Umetni zobje z in brez čeljusti, zlate krone in obročki VILJEM TUSCHER konces. zobotehnik Trst, ul. nadvoj. Franca Josipa 13, II. Ordinar od 9 pred. do 6 zvečer.

Pfaff Stroj za šivanje in vezanje, pravi nemški izum. Seidel & Neumann in „Singer“ Nast & Gasser Bogata zaloga vseh potrebščin. Mehanična delavnica za vsako popraviljanje. — Trdnika ustanovljena leta 1878. — FRANCESCO BEDNAR Trst, ulica Cernaia št. 19.

ZOBOZDRAVNIK Dr. J. Čermák v Trstu, ulica Poste vecchie 12 vogal ulice delle Poste. Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje. — UMETNI ZOBJE

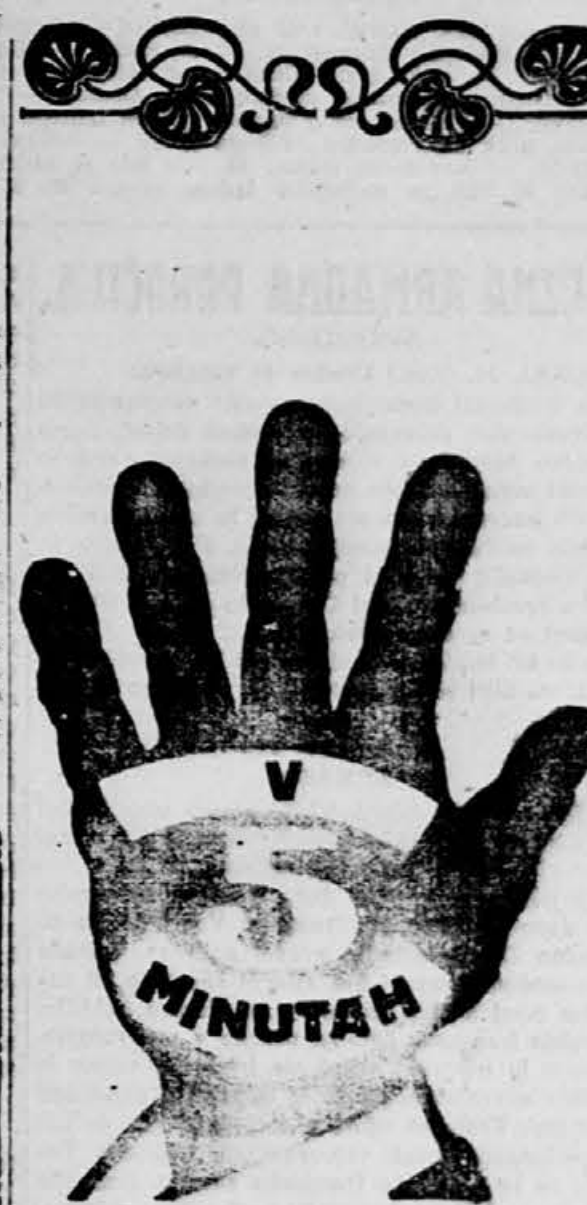
14 ali 15 letna gospodična dobi takoj službo kot praktikantinja, ako je večša slovenskega, nemškega in nekaj italijanskega jezika. Poznanje stroje-pisja in stenografije ni potrebno. One katere ne stanujejo v središču mesta, so izključene. Natančne pismene ponudbe pod „Samostalna“ na Inser. odd. Edinosti.

Kabaret-Varieté MAXIM Trst - Via Stadion 10 - Trst Odprti od 8¹/₂ zvečer naprej Vstopnina K 2

KONJAK Za oslabele vsled starosti, za slabosti v ledencu in proti izgubi telesne moči je staro vino-konjak že več stoletij znan kot priznano krepčilno sredstvo, ki oživlja duh in telo. Pošilja 4 polliterske steklenice franko za K 88.—. Vino belo in rdeči burgundec od 56 l naprej dokler je še kaj zaloge po K 6.80 liter.

BENEDIKT HERTL, veleposestnik, grad Gelič pri Rončicah, Staj. Oglasi, osmrtnice, zahvale in vsakovrstna naznanila rektarne vsebine, naj se pošiljajo na »Inseratni oddelek Edinosti« Ulica Sv. Frančiška Asiškega 20, pritličje.

Zaloga in edina prodaja LURION-A Dunaj L. okraj Franz-Josefskal 7-9 (Industrieplatz)

se lahko skuha iz enega komada

LURION (krem-voska)

en četrt kg najboljšega čistila za čevlje.

Cena K 2.—

Dobliva se povsod!

Originalno navodilo.

Vrže se eno kocko LURIONA v 1/1 vode ter se meša do prekuhanja. Naposled se odstrani od ognja in se zlije čez nekoliko minut v zaklepno posodo. Čez nekaj časa se strdi tekočina v

en četrt kg najboljši vrste krem-voska,

ki zadostuje, tudi pri največji uporabi tudi za en mesec.

Navodilo je tiskano tudi na zavitku in je lahko razumljivo.

Zaloga in edina prodaja LURION-A Dunaj L. okraj Franz-Josefskal 7-9 (Industrieplatz)